

Hoofdstuk 6

Van de schepping

Indeling lesstof Hoofdstuk 6

- Les 1:
De schepping en de Schepper (v/a 1 t/m 7)
- Les 2:
De orde in de schepping en de lengte van de scheppingsdagen (v/a 8 en 9)
- Les 3:
De schepping van de engelen (v/a 10 t/m 14)
- Les 4:
De schepping van de mensen (v/a 15 t/m 20)
- Les 5:
Samenvattend het 'waarom' van de schepping en de verwerping van diverse ongelooftheorieën (v/a 21 t/m 24)

Van de schepping (algemeen) (1)

- De Bijbel leert onomstotelijk:
 - Een volmaakte schepping in 6 dagen van 24 uur
 - Ongeveer 6000 jaar geleden
 - Door de God Die Zich in Zijn Woord openbaart
- De huidige wetenschap ontkent dit:
 - Met name de evolutie theorie:
 - alles zou uit een ‘oerstof’ zijn ontstaan
- Evolutie wordt voorgesteld als bewezen wetenschap
- Schepping zou als ‘onwetenschappelijk’ uit het onderwijs verbannen moeten worden
- In deze lessen: Wat leert de Bijbel ons?
 - Daarbij komen ook tegenwerpingen aan de orde
- Uitgebreidere behandeling ongeloofstheorieën in afsluitende (5^e) les

Van de schepping (algemeen) (2)

- **Wat God besloten heeft werkt Hij ook uit (v/a 1)**
 - *Ps. 33:11: Maar de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid*
 - Werken naar binnen en werken naar buiten
 - Werken naar binnen zijn gericht op Gods Wezen en op de Drie Personen in het Goddelijk Wezen
 - Werken naar buiten onderscheiden in:
 - Inblijvende werken = Gods besluiten zelf
 - Uitgaande werken = uitwerking van Gods besluiten
 - **Uitgaande werken naar buiten (v/a 2):**
 - A. Gods werken in de natuur (Hfd 6 en 7)
 - B. Gods werken in de genade (Hfd. 11 t/m 21)
- A. Gods werken in de natuur (v/a 3):**
 1. Schepping (nu aan de orde)
 2. Voorzienigheid (Hfd. 7)

Van de schepping (algemeen) (3)

- Wat is scheppen?
 - iets uit niets voortbrengen (v/a 4)
- Scheppen van iets uit niets is:
 - een almachtige daad
 - naar de onafhankelijke wil van een alvermogend God
 - *Openb. 4:11: want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij, en zijn zij geschapen.*
 - *Psalms 33:9: Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er.*
- Door de Kerk beleden:
 - Ned. Geloofsbelijdenis art. 12:
 - Wij geloven dat de Vader door Zijn Woord, dat is door Zijn Zoon, den hemel, de aarde en alle schepselen uit niet heeft geschapen, wanneer het Hem heeft goedgeacht..
 - H.C. vraag 26 verwijst naar 12 Art.:
 - Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde (*let op de komma tussen Almachtige en Schepper!!*)

Van de schepping (algemeen) (4)

- Het woord 'scheppen' slaat in de `Bijbel nooit op engelen
 - ook nooit op mensen
- Is ook onmogelijk voor een mens!
 - Kunstwerken worden (soms) scheppingen genoemd
 - Er is altijd sprake van iets maken / ontwerpen met bestaande materialen en/of hulpmiddelen
- Bijbel kent scheppen uitsluitend toe aan God
 - Daarom wordt Hij DE Schepper genoemd
 - *Jes. 40:28: Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt?*
- Schepping in het bijzonder werk van God de Vader
 - Zie eerste artikel van Apostolische Geloofsbelijdenis (12 Art.)
 - ... God den Vader, den Almachtige, Schepper...
 - Zie eerste zin van NGB artikel 12:
 - Wij geloven dat de Vader ... de aarde en alle schepselen uit niet heeft geschapen

Van de schepping (algemeen) (5)

- Toch wijst Hellenbroek op de Drie-enige God (v/a 5)
 - Dit is Bijbels
- In de werken van het Goddelijk Wezen is:
 - Onderscheid in werk van de Personen, b.v.:
 - God de Vader en de Schepping
 - God de Zoon en de verlossing
 - God de Heilige Geest en de heiligmaking
 - We mogen de Personen evenwel niet scheiden
 - NGB art.8: Intussen, deze Personen, zó onderscheiden, zijn niet gedeeld
 - Geloofsbelijdenis Athannasius: zonder de Personen te vermengen, of het wezen, de zelfstandigheid, te delen.
- Conclusie:
- Ook de schepping is het werk van God Drie-enig!
 - *Psalm 33:6: Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir.*

Van de schepping (algemeen) (6)

- Schepping door de Drie-enig God.
- Bijbelse bewijzen?
 1. De meervoudsvorm voor God als Schepper
 - *Gen. 1:26: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis*
 - *Kantt. 41: en als Zich beradende (menselijkerwijze gesproken) om ons aan te wijzen de Goddelijke Drie-eenheid,*
 2. De drie Personen in de schepping aangewezen
 - *Psalm 33:6: Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir.*
 3. Elk Persoon afzonderlijk genoemd
 - God de Vader; *‘uit welke alle dingen zijn’*(1 Kor. 8:6)
 - God de Zoon; *‘Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt’* (Joh. 1:3)
 - God de Heilige Geest; *‘Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks’* (Ps. 104:30)

Van de schepping (algemeen) (7)

- Schepping van hemel en aarde. Wanneer? (v/a 6)
 - Er wordt gedacht aan de nazomer (rijpe vruchten)
- Wat zegt de Bijbel?
 - *In den beginne (Gen. 1:1) = ongeveer 6000 jaar geleden*
- Wat betekent dit?
 - Het absolute begin van ALLE geschapen dingen
 - God heeft de wereld EN de tijd geschapen
 - Voor de schepping was het eeuwigheid
 - Na deze tijd zal het weer eeuwigheid zijn
 - *Openb. 10:6: dat er geen tijd meer zal zijn*
- God staat boven alle dingen
 - Heeft Zelf de tijd geschapen en is dus niet aan tijden gebonden
 - *2 Petr. 3:8: Doch deze ene zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat één dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag.*
 - Kantt. 27: also Hij de tijden niet rekent kort of lang naar ons denken, overmits Hij eeuwig is en aan de tijden niet is gebonden.

Van de schepping (algemeen) (8)

- **Schepping van hemel en aarde 'uit niet' (v/a 7)**
 - *Rom. 4:17: en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren.*
 - Niet te verklaren en niet te bewijzen met het verstand
- Daarom veel tegenstand (in 5^e les dieper op ingegaan)
- Tegenstand te onderscheiden in twee groepen
 1. Loochenaars van het bestaan van God
 - Materialisme
 - Alles heeft oorsprong uit stof (materie)
 - Ook de geest zou uit stof voortgekomen zijn
 - Descartes, grondlegger modern materialistisch wereldbeeld zei: Cogito ergo sum d.w.z. Ik denk, dus ik ben
 - Evolutietheorie = vorm materialistisch denken
 - Uit lagere levensvormen zouden steeds hogere vormen ontstaan met als hoogste de mens
 - Geven geen verklaring voor ontstaan van leven!

Van de schepping (algemeen) (9)

2. Wel geloof in een God maar niet in de letterlijke waarheid van het Bijbelse 'scheppingsverhaal'

– Pantheïsme

- De stof (materie) is uit de geest voortgekomen
 - Deze leer verenigt de Schepper met het schepsel
 - Elk levend wezen zou iets goddelijks in zich dragen

– Deïsme

- Gelooft in een God die alles geschapen heeft
 - Hij laat echter alles over aan de wetten van de natuur

– Creationisme (verschillende vormen)

- Tegen evolutietheorie, maar nemen Gen. 1 niet letterlijk
- Leren een voortgaande schepping (God zou nog steeds nieuwe materie – stof - scheppen)

– Intelligent Design

- Erkent 'een vernuftig ontwerp' wat aan schepping ten grondslag zou liggen

Van de schepping (algemeen) (10)

- Alle bestrijders van de schepping 'uit niets' door een Almachtige Schepper tasten God aan:
 - in Zijn Wezen, Zijn Namen, Zijn eigenschappen en in Zijn Personen DUS in Zijn eer
- Zijn Naam is Schepper
 - *Jes. 40:28: ... de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde,*
- Hij is de eeuwige God
 - *Psalm 90:2: Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht had, ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.*
- Die Zijn schepping regeert en onderhoudt
 - *H.C. v/a 26: Die hemel en aarde, met al wat erin is, uit niet geschapen heeft, Die ook door Zijn eeuwigen raad en voorzienigheid ze nog onderhoudt en regeert*
 - Tot nu toe
 - *Joh. 5:17: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook.*
 - Kantt. 12 ... in het onderhouden en regeren van alle creaturen.

Van de schepping (algemeen) (11)

- **God schiep soeverein (onafhankelijk)**
 - *Jes. 46:10 Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen*
- **God openbaart Zijn heerlijkheid in de schepping**
 - *Psalm 19:2: De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk*
- **Hoe durft men Bijbelse schepping te ontkennen?**
 - **Nietige schepselen!**
 - *Rom. 9:20: Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?*
- **Wij kunnen schepping niet begrijpen uit de natuur**
- **Moet aanvaard worden door het geloof**
 - *Hebr. 11:3: Door het geloof verstaan wij dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden.*
 - *Kantt. 9: Want dit is het geloof eigen, dat het uit Gods Woord gelooft dat de wereld **uit niet** is geschapen; waartoe geen filosoof door de natuurlijke rede heeft kunnen komen.*

Van de schepping (algemeen)(12)

Huiswerkvraag les 1

1. Waarom is de komma tussen de woorden *'Almachtige'* en *'Schepper'* in het eerste artikel van de 12 Artikelen zo belangrijk?
(Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde)

Van de schepping (algemeen) (13)

- Orde in de schepping

1. De primaire (*eerste*) schepping

- *Gen. 1:1-2a: In den beginne schiep God den hemel en de aarde. De aarde nu was woest en ledig*

- De schepping van alle stof in ongeordende vorm
- Vond plaats op de eerste dag

2. De secundaire (*tweede*) schepping

- De ordening van de geschapen stof in zes dagen

- Zie hierin Gods wijsheid en de toenemende openbaring van Zijn heerlijkheid

- Eerst de levenloze schepping
 - Licht, lucht, water, planten
- Daarna de levende schepping
 1. Dieren (onbewuste schepselen)
 2. Mensen (bewuste schepselen)

Van de schepping (algemeen) (14)

- Orde in de schepping (vervolg)
- De eerste drie dagen:
 - Basisbehoeften voor alle leven
 1. De hemel, de ongevormde aarde, licht, duisternis
 2. Het uitspannel, wolken, water
 3. Scheiding zee en land, het droge, planten en bomen
- De volgende drie dagen:
 - Volmaking van deze ordening
 - Schepping dierlijk en menselijk leven
 4. Zon, maan en sterren
 5. Vissen en vogels
 6. Landdieren en tot slot de mens
- Wat was het oordeel van de Schepper?
 - *Gen. 1:31: En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.*
 - *Deut. 32:4: Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is*

Van de schepping (algemeen) (15)

- Welke hemel wordt bedoeld in Gen. 1:1?
 - Gods Woord spreekt over drieërlei hemel:
 - De lucht en wolkenhemel
 - De sterrenhemel
 - De hemel der hemelen
 - *2 Kor. 12:2: dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel.*
 - Kantt. 5: omdat de lucht de eerste hemel gerekend wordt, de zichtbare hemelen waarin de sterren zijn, de tweede, en de hemel boven al die hemelen de derde
 - Gen. 1:1 spreekt dus over de hemel der hemelen
 - 1^e en 2^e hemel immers geschapen op dag 3 en 4.
- Wanneer is het Paradijs geschapen?
 - Waarschijnlijk op de derde dag toen alle gewas, planten en vruchtbomen geschapen zijn
- Wanneer de hel is onbekend. Gereformeerde theologen denken aan de 1^e of de 3^e dag

Van de schepping (algemeen) (16)

- Orde in de schepping (vervolg)
- Zie de parallellen tussen de scheppingsdagen
 - 4^e dag schepping van zon, maan en sterren
 - *Gen 1:14-19: Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tussen den dag en tussen den nacht*
 - Is volmaking van 1^e dag (schepping licht)
 - 5^e dag schepping vissen en vogels
 - *Gen. 1:20-23: Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte vliege boven de aarde, in het uitspansel des hemels.*
 - Is vervulling schepping 2^e dag (water, lucht, wolken)
 - 6^e dag schepping landdieren en mensen
 - *Gen. 1: 24-26: De aarde brenge levende zielen voort naar haar aard, vee en kruipend en wild gedierte der aarde naar zijn aard....*
 - *Gen. 1:26:31: En God schiep den mens 'naar Zijn beeld; naar het beeld Gods schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen*
 - Om te vervullen wat God op de 3^e dag geschapen had

Van de schepping (algemeen) (17)

- Wat valt ons op in de orde van de schepping?
 - Een opklimmen van lagere naar hogere vormen van georganiseerd leven
 - 1. Plantenwereld
 - 1) Groene planten
 - 2) Zaaddragend gewas
 - 3) Vruchtbomen
 - *Gen. 1: 12: grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijn aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijn aard.*
 - 2. Dierlijk leven
 - 1) Zeedieren (vissen en waterreptielen)
 - 2) Vogels
 - 3) Landdieren
 - *Gen 1:21-25 ... en vervult de wateren in de zee en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde.... en al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard. En God zag dat het goed was.*

Van de schepping (algemeen) (18)

- Opklimmen van lagere naar hogere vormen (vervolg)
- ### 3. Menselijk leven
- Genoemd het pronkstuk van de schepping
 - *Psalm 8:6: En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond*
 - Waarvan geschreven staat:
 - *Gen. 1: 31: en zie, het was zeer goed*
- In Gen. 1 valt bijzonder op:
 - Opklimmen lagere naar hogere vormen:
 - Bij elke scheppingsdaad wordt vermeld: *naar zijn aard*
 - *Gen. 1: 11, 12, 21, 24 en 25: naar zijn aard*
 - Dit bewijst:
 - De schepping van soorten (*'naar zijn aard'*)
 - Dat hogere levensvormen niet ontstaan zijn uit lagere vormen, (evolutie) maar door schepping
 - De evolutietheorie heeft nog nooit bewijs geleverd van overgang ene soort naar een andere (komt terug in les 5)

Van de schepping (algemeen) (19)

- Er is (en) wordt geprobeerd Bijbelse schepping acceptabel te maken voor de wetenschap
- De Bijbel spreekt over 6 dagen (v/a 9)
 - *Gen. 1:31: Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de zesde dag.*
- Kunnen dat geen lange(r)e perioden geweest zijn?
 - De zon is pas op de vierde dag geschapen
 - Hoe dan spreken over dagen van 24 uur?
- Vanaf de eerste dag was het ritme dag en nacht
 - *Gen. 1:5: Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag.*
 - De woorden 'zon' en 'licht' hebben in Hebreeuws nauw betrekking op elkaar
 - God concentreerde het licht (op de 1^e dag geschapen) op de 4^e dag in de lichtdragers
 - Het woord 'dag' is in de Bijbel altijd 24 uur

Van de schepping (algemeen) (20)

- Dagen van 24 uur!
- 4e gebod bewijst dat (met beroep op de scheppingsdagen)
 - *Ex. 20:11: Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt*
- Bekende tegenwerpingen:
- Het kunnen toch veel langere dagen geweest zijn?
- Bij de Heere is 1 dag (als)1000 jaren
 - *2 Petr. 3:8: dat één dag bij den Heere is als duizend jaren.*
- Die rekensom gaat niet op, want de tekst vervolgt:
 - *... en duizend jaren als één dag*
 - Dit bewijst dat God, als eeuwig Wezen, niet aan tijd gebonden is (*zie Kantt. 27 bij de tekst*)
 - Zie ook Psalm 90:4:
 - *Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en als een nachtwake. dat één dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag*
 - Kantt. 9: om uit te drukken het onderscheid dat er is tussen den sterfelijken mens en den eeuwigdurende God.

Van de schepping (algemeen) (21)

- Zo min als het begrip 'eeuwigheid', is Genesis 1 met ons verduisterd verstand te begrijpen
- Theorieën om Gen. 1 met wetenschappelijke feiten (opgravingen) in overeenstemming te brengen:
 - Gen.1 is geen historische, maar een dichterlijke of allegorische voorstelling van de schepping (ook van Augustinus wordt gezegd dat hij zo dacht, maar het staat vast dat hij Gen. 1 overigens wel letterlijk nam)
 - Een scheiding tussen Gen. 1:2 en Gen. 1:3. De eerste geschapen aarde zou woest geworden zijn en vervolgens in 6 scheppingsdagen hersteld zijn
 - De 6 scheppingsdagen zijn 6 tijdperken
 - Wat de geologie leert is ontstaan tijdens de scheppingsdagen en de tijd tot en met de zondvloed
- Deze theorieën nemen Gen. 1 niet letterlijk en moeten daarom afgewezen worden (Dogmatiek Dr Steenblok v/a 560)

Van de schepping (algemeen) (22)

- Bewering dat Gen. 1 ontleend is aan oude 'scheppingsverhalen' aanwijsbaar onjuist.
- Wat is het principiële verschil?
 - Alle niet-Bijbelse 'scheppingsverhalen' gaan uit van een oorsprong uit een 'oerstof', een afstamming van goden of een strijd tussen goden
 - Uitzondering is de Islam, maar die godsdienst heeft Genesis grotendeels gecopieerd
 - Alleen Gen. 1 spreekt van een schepping 'uit niets'
 - *Hebr. 1:10: En: Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen.*
 - Is geen theorie, maar een zaak van geloof
 - *Rom. 11:36: Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.*
 - In de schepping EN in de herschepping
 - Kantt. 161: Namelijk die niet alleen de schepping, onderhouding en regering aller schepselen, maar voornamelijk die de zaligmaking der mensen aangaan

Huiswerkvraag les 2

1. Waarom denken gereformeerde theologen dat het aards paradijs (Hof van Eden) op de derde dag geschapen is?

Van de schepping (Engelen) (1)

- De schepping van de engelen
- De Bijbel spreekt daar niet rechtstreeks over
- Worden wel vele malen genoemd
 - De eerste keer als Adam en Eva het Paradijs moeten verlaten:
 - *Gen. 3:24: en stelde cherubs tegen het oosten des hofs van Eden*
- Dat ze geschapen zijn is zeker (v/a 10)
 - *Psalm 104:4: Hij maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaars tot een vlamvend vuur*
- Waarschijnlijk op 1^e dag geschapen (v/a 12)
 - *Job 38:7: Toen de morgensterren tezamen vrolijk zongen, en al de kinderen Gods juichten.*
 - Kantt. 15: Dat is, de heilige engelen
- Een zeer grote aantal
 - *Dan. 7:10: duizendmaal duizenden dienden Hem, en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Hem*
 - *Matth. 26:53: en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten?*

Van de schepping (Engelen) (2)

- **Bijbel noemt engelen gediensstige geesten (v/a 11)**
 - *Hebr. 1:14: Zijn zij niet allen gediensstige geesten,*
- **In dienst van God**
 - **Gehoorzaam aan Zijn wil**
 - *Psalm 103:21: gij Zijn dienaars, die Zijn welbehagen doet.*
 - **Door Hem te loven en te danken**
 - *Jes. 6:3: En de een riep tot den ander en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen*
- **In dienst van Christus**
 - **In de staten van Zijn vernedering**
 - *Matth. 4:11: en zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem.*
 - **In de staten van Zijn verhoging**
 - *Matth. 24:31a: En Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid*
- **Ten dienste van de uitverkorenen**
 - **Voor hun tijdelijk, geestelijk en eeuwig leven**
 - *Psalm 34:8: De engel des HEEREN legt zich rondom degenen die Hem vrezen ...*

Van de schepping (Engelen) (3)

- Engel betekent ook bode of gezant
 - Zeer gewillig en onderdanig
 - *Psalm 103:20: gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende de stem Zijns woords*
 - H.C. v/a 124: ... zo gewilliglijk en getrouwelijk moge bedienen en uitvoeren als de engelen in den hemel doen
- Meer Bijbelse benamingen:
 - Kinderen Gods
 - *Job 1:6: als de kinderen Gods kwamen om zich voor den HEERE te stellen*
 - Morgensterren
 - *Job 38:7: Toen de morgensterren tezamen vrolijk zongen*
 - Wachters
 - *Dan. 4:13: en zie, een wachter, namelijk een heilige, kwam af van den hemel*
 - Wakers of wachters zie Kantt. op Dan4:13:
 - omdat zij zonder ophouden altoos op den dienst Gods en de bewaring Zijner kinderen passen;
 - Ook goden (Ps. 8:6) en geesten (Ps. 104:4)

Van de schepping (Engelen) (4)

- Alle engelen in een ogenblik geschapen
- Wel verschillende groepen:
- Cherubijnen
 - Waken in het bijzonder voor Gods recht
 - *Gen. 3:24: en stelde cherubs tegen het oosten des hofs van Eden,*
- Serafijnen
 - Waken in het bijzonder voor Gods eer
 - *Jes. 6:2-3: De serafs stonden boven Hem; ... En de een riep tot den ander en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen;*
- Aartsengelen (archangelen)
 - Bijzondere boodschappers (met name genoemd)
 - Michaël
 - *Jud. 1:9 Maar Michaël, de archangel, toen hij met den duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes,*
 - Gabriël
 - *Luk. 1:19: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ben uitgezonden om tot u te spreken*

Van de schepping (Engelen) (5)

- Hoe zijn de engelen geschapen? (v/a 13):
 - Ook zij vallen onder oordeel van Gen. 1:31:
 - *Gen. 1:31: En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.*
- Overeenstemming schepping engelen en mensen:
 - Begiftig met verstand, wil en macht
 - Geschapen naar Gods beeld
 - Ingeschapen en verkregen kennis van God
 - Vermogen God te loven en te prijzen
 - Vermogen om staande te blijven
 - Gods kinderen genoemd (uit schepping)
 - Beiden beproefd:
 - Adam en een deel van de Engelen gevallen door eigen schuld
 - Goede engelen staande gebleven naar Gods raad
 - *1 Tim. 5:21: Ik betuig voor God en den Heere Jezus Christus en de uitverkoren engelen*

Van de schepping (Engelen) (6)

- Verschil schepping engelen en mensen:
 - Engelen hebben geen lichaam
 - Vertonen zich op aarde in een tijdelijk lichaam
 - *Luk. 1:1: En die twee engelen kwamen te Sódóm in den avond*
 - Onder hen geen man of vrouw
- Ander belangrijk verschil:
 - Engelen afzonderlijk geschapen
 - Dus niet in relatie met een verbondshoofd
- Daardoor persoonlijk gevallen (v/a 14):
 - *Judas: 6:En de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard*
 - Niet allen! Wel velen
 - *Mark 5:9: En hij antwoordde, zeggende: Mijn naam is Legio; want wij zijn velen.*
 - *Openb. 12:3-4: ...En zijn staart trok het derde deel der sterren des hemels, en wierp die op de aarde*

Van de schepping (Engelen) (7)

- Gevallen engelen
- Waarom gevallen?
 - Zelfde oorzaken als bij Adam
 - Hoogmoed en ongehoorzaamheid
 - *1 Tim. 3:6: opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle.*
 - *Kantt. 16: Dat is, in zulk oordeel waarin de duivel gevallen is, wanneer hij zich over zijn wijsheid, nu eerst geschapen zijnde, tegen God heeft willen verheffen*
- Wanneer?
 - Na de zesde dag
 - *Gen. 1:31: ... zie, het was zeer goed. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de zesde dag.*
 - Voor de val van de mens
 - *Gen. 3:4: Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven*
 - De slang is de duivel = gevallen engel
 - *Kantt. 1, 2 en 3 bij Gen.3: Dat is, de duivel sprak door haar, met een arglistige, bedrieglijke rede*

Van de schepping (Engelen) (8)

- **Gevallen engelen (duivelen) ook genoemd:**
 - **Satan of engelen van satan**
 - *Lukas 10:18: Ik zag den satan als een bliksem uit den hemel vallen.*
 - **Mensenmoorder**
 - *Joh. 8:44: Die was een mensenmoorder van den beginne*
 - **Boze geesten**
 - *Matth. 8:16: en Hij wierp de boze geesten uit met het woord,*
 - **Onreine geesten**
 - *Mark. 5:13: En de onreine geesten, uitgevaren zijnde, voeren in de zwijnen*
 - **Overheden (soms)**
 - *Efe. 6:12: Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, ...*
 - Kantt. 23: De apostel geeft hier den satan en zijn engelen deze titels
 - **Boosheden in de lucht**
 - *Ef. 6:12: ... tegen de geestelijke boosheden in de lucht.*
 - **Macht der duisternis**
 - *Luk. 22:53: maar dit is uw ure en de macht der duisternis.*

Van de schepping (Engelen) (9)

- Satan wordt een rijk toegekend
 - *Matth. 12:26: ... hoe zal dan zijn rijk bestaan?*
 - Waarin orde heerst
 - *Matth. 12:26 En indien de satan den satan uitwerpt, zo is hij tegen zichzelf verdeeld ...*
- Er is ook een overste der duivelen
 - Beëlzebul, overste der duivelen
 - *Luk. 11:15: Hij werpt de duivelen uit door Beëlzebul, den overste der duivelen*
 - Abaddon en Apollyon
 - *Openb. 9:11: En zij hadden over zich tot een koning den engel des afgronds; zijn naam was in het Hebreeuws Abáddon, en in de Griekse taal had hij den naam Apólllyon.*
 - Andere duivelen worden zijn engelen genoemd
 - *Matth. 25:41: hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is.*
- Hun macht is groot
 - *1 Petr. 5:8: de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden*

Van de schepping (Engelen) (10)

- Satan oefent macht uit door:
 - Verleiding (vanaf Adam en Eva tot)
 - Verzoeking (zelfs van Christus)
 - Kwellend (Job)
 - Aanvechting en bestrijding van Gods volk (Paulus)
 - Bezetenheid (dochter Kananése vrouw)
 - Bedrog en tovenarij (Egyptische tovenaars)
 - Listige omleidingen en vervolgingen (van de ware Kerk)
- Voor zover de Heere het toelaat
 - *Job 1:12: Zie, al wat hij heeft zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit*
- Satan kan geen wonderen doen
 - *Ps.72:18: Geloofd zij de HEERE God, de God Israëls, Die alleen wonderen doet.*
- Kan geen toekomst voorspellen of mensen genezen
 - Horoscopen enz. is duivels bedrog
 - Bijbel waarschuwt voor demonische krachten
 - *Matth. 7:22-23: ... hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, ... gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt.*

Van de schepping (Engelen) (11)

- **Duivelen hebben historisch geloof**
 - *Jac. 2:19: Gij gelooft dat God een enig God is; gij doet wel; de duivelen geloven het ook, en zij sidderen.*
 - Zij sidderen omdat voor hun geen verzoening mogelijk is
- **Verblijfplaats is de hel.**
 - *2 Petr. 2:4 Want indien God de engelen die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar die in de hel geworpen hebbende ...*
 - **Hun strijd voeren ze op aarde**
 - *Job 1:7: En de satan antwoordde den HEERE en zeide: Van om te trekken op de aarde en van die te doorwandelen.*
 - NGB Art. 12 ... naar al hun vermogen als moordenaars loerende op de Kerk en een ieder lidmaat van die, om alles te verderven en te verwoesten door hun bedriegerijen
- **Bedenk wat onze eeuwige bestemming zal zijn, indien wij ons niet bekeren!**
 - *2 Petr. 2:9: Zo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om gestraft te worden;*

Van de schepping (Engelen) (12)

Huiswerkvraag les 3

1. Waarom is er voor gevallen engelen (duivelen) geen verzoening mogelijk, en voor de gevallen (uitverkoren) mens wel?

Van de schepping (Mensen) (1)

- Mens en landdieren geschapen op 6^e dag
- Bijbel verheft schepping mens boven dieren:
 - Bijzondere beraadslaging Goddelijk Wezen
 - *Gen. 1:26: En God zeide: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over het vee en over de gehele aarde en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt.*
 - Afzonderlijk scheppingverhaal in Genesis 2
- God deed alles uit de aarde voortkomen
 - De mens schiep Hij op bijzondere wijze
 - NGB Art. 14: Wij geloven dat God den mens geschapen heeft van het stof der aarde en heeft hem gemaakt en geformeerd naar Zijn beeld en gelijkenis, goed, rechtvaardig en heilig.
- De eerste mens was Adam (v/a 16)
 - Adam = mens in het algemeen (Gen. 5:2)
 - Adam = eigennaam eerste mens
 - Adam = letterlijk 'rode aarde' (ziet op de schoonheid van Adam)

Van de schepping (Mensen) (2)

- **Geschapen op bijzondere wijze (v/a 15)**
 - **Zowel Adam (v/a 16)**
 - *Gen. 2:7: En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel.*
 - **Alsook Eva (v/a 17)**
 - *Gen. 2:27: En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw; en Hij bracht haar tot Adam.*
- **Waarom Eva uit rib van Adam geschapen?**
 - **Daardoor heel het menselijk geslacht uit één bloed**
 - *Hand. 17:26: En heeft uit énen bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt*
 - **Daardoor hele mensheid onder één hoofd en in één verbond (zie Hfd. 8 van het werkverbond)**
 - **Als een voorbeeld van Christus die komen zou**
 - *Rom. 5:14: Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen Die komen zou.*

Van de schepping (Mensen) (3)

- Betekenis schepping van Eva:

- 1. Reden waartoe:

- Een hulp tegenover Adam

- *Gen. 2:18: Het is niet goed dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, die als tegen hem over zij.*

- Vermenigvuldiging menselijk geslacht

- *Gen. 1:28: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde*

- 2. Wijze waarop:

- Uit een rib van Adam

- Niet uit Adam's hoofd = niet boven hem gesteld
 - Niet uit zijn voeten = om niet vertrapt te worden
 - Omgeving hart = blijk van liefde en gelijkwaardigheid

- De genoemde redenen 'waartoe' en wijze 'waarop':

- Zijn van grote betekenis tot vandaag de dag

- Voor de waarde van huwelijk en gezin
 - Positie man en vrouw in gezin, kerk en maatschappij

Van de schepping (Mensen) (4)

- Adam en Eva zijn niet gelijktijd geschapen
 - Deze scheppingsorde heeft betekenis:
 - *1 Tim. 2:13: Doch ik laat de vrouw niet toe dat zij lere, noch over den man heerse, maar wil dat zij in stilheid zij. Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva.*
 - 1. Als schepselen zijn man en vrouw gelijkwaardig
 - *Gen. 5: 2: Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende hen en noemde hun naam Mens*
 - 2. Gelijkwaardig maar niet gelijk
 - *Efe. 5:23: Want de man is het hoofd der vrouw*
- Dit heeft betekenis voor de positie van vrouwen
 - Geen kerkelijke ambten
 - Geen politieke ambten
- Maar ook voor mannen!
 - *Efe 5:25: Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelven voor haar heeft overgegeven*
 - Grondwoord voor 'hulpe tegenover' laat geen heerszucht toe

Van de schepping (Mensen) (5)

- Emancipatie is verzet tegen scheppingsorde
- Ook waarde huwelijk en gezin aangetast
- Waar komt dit vandaan?
 - De zonde heeft de scheppingsorde bezoedeld
 - De man is geneigd zijn positie te misbruiken
 - De vrouw ervaart haar positie als een juk
- Wat absoluut waar blijft:
 - De zondeval kon de scheppingsorde niet breken
 - Man en vrouw blijven gelijkwaardig
 - Gezagsverhoudingen onverminderd van kracht
 - Verlossingswerk van Christus verandert de scheppingsorde niet (zoals moderne uitleg Gal.3:28 stelt)
 - *Gal. 3:28: daarin is geen man en vrouw. Want gij allen zijt één in Christus Jezus.*
 - Kantt. 121: Niet in de burgerlijke orde of huishouding, waar ongelijkheid is, maar aangaande de weldaden van Christus

Van de schepping (Mensen) (6)

- De mens is een bijzonder schepsel
 - Boven redeloze schepselen gesteld
 - *Gen. 1:28: en hebt heerschappij over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte dat op de aarde kruipt*
- Dieren zijn enkelvoudige wezens (geen ziel)
- De mens bestaat uit twee delen
 - Ziel en lichaam (v/a 18)
 - Begiftigt met verstand, wil en macht
 - Daardoor een redelijk wezen met o.a.:
 - Denk- en spraakvermogen
 - Vermogen een oordeel te vellen over goed en kwaad
 - Vermogen het goede te doen en het kwade te laten
 - Door de val zijn die vermogens geschonden
 - Er zijn echter 'kleine overblijfselen'
 - NGB Art. 14:en heeft niet anders overig behouden dan kleine overblijfselen daarvan, dewelke genoegzaam zijn om den mens alle onschuld te benemen

Van de schepping (Mensen) (7)

- Die 'kleine overblijfselen' openbaren zich in de krachten van de ziel
 - Verstand = oordeelt of een zaak goed of slecht is
 - Wil = kiest na de val vrijwillig alleen het kwade
 - Consciëntie of geweten
- Consciëntie of geweten
 - Vermogen acht te geven op gedachten, woorden en daden
 - Wordt genoemd 'Gods stedehouder op aarde'
 - *Spr. 20:27: De ziel des mensen is een lamp des HEEREN, doorzoekende al de binnenkameren des buiks.*
 - Verontschuldigt bij goede daden
 - Veroordeelt bij kwade daden
 - Met de wet als ingeschapen richtsnoer
 - *Rom. 2:15: Als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun consciëntie medegetuigende, en de gedachten onder elkander hen beschuldigende of ook ontschuldigende.*

Van de schepping (Mensen) (8)

- Mens wordt genoemd 'een levende ziel'
 - Ziel door God ingeblazen
 - *Gen.2:7: en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel.*
- De ziel van de mens is een onzichtbare, geestelijke en onsterfelijke zelfstandigheid
- Ziel vormt met lichaam de menselijke persoon
 - Lichaam sterfelijk, ziel onsterfelijk
 - *Pred. 12:7: En dat het stof weder tot aarde keert, als het geweest is;*
 - Lag in de (volmaakte) schepping besloten
 - Lichaam naar de natuur niet onsterfelijk geschapen
 - *Gen. 2:17: want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.*
 - Ziel wel onsterfelijk geschapen
 - *Pred. 12:7: ... en de geest weder tot God keert, Die hem gegeven heeft.*
 - Lichaam kan niet zonder ziel leven (v/a 20)
 - Ziel kan (en zal) zonder lichaam eeuwig leven

Van de schepping (Mensen) (9)

- Onsterfelijke ziel onderworpen aan Gods oordeel
 - Een eeuwig wel in de hemel
 - *Dan. 12:2: dezen ten eeuwigen leven, ...*
 - Een eeuwig wee in de hel
 - *Dan. 12:2: ... en genen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.*
- Sadduceeën loochenden voortbestaan ziel
 - Door Heere Jezus scherp veroordeeld
 - *Lukas 20:27-40: God nu is niet een God der doden, ...; want zij leven Hem allen. ... En zij durfden Hem niet meer iets vragen*
 - Oordeel geldt ook aanhangers 'doodslaap'
 - *Openb. 14:13: zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan*
- Leven alleen de zielen van gezaligden voort? (Jeh.getuigen)
 - Gelijkenis van rijke man en Lazarus is duidelijk
 - De ziel van Lazarus was in de hemel (Abrahams schoot)
 - De ziel van de rijke man was in de hel
 - *Luk. 16:23: En als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lázarus in zijn schoot.*

Van de schepping (Mensen) (10)

- De ziel wordt niet voortgeplant zoals het lichaam
 - Een ondeelbare geest kan niet lichamelijk overgedragen worden (tegen luthersen)
 - Daarom spreekt de Bijbel over:
 - Vaders naar het vlees
 - *Hebr. 12:9: Voorts, wij hebben de vaders onzes vleses wel tot kastijders gehad, ...*
 - Een Vader naar de geest (= ziel)
 - *Hebr. 12:9: zullen wij dan niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?*
- Zielen niet allen tegelijk geschapen (mormonen)
- God scheidt nog de ziel zoals bij Adam (Creationisme) (v/a 19)
 - Wanneer Hij de ziel in het (ongeboren) lichaam inbrengt
 - *Zach. 12:1; Die den hemel uitbreidt en de aarde grondvest, en des mensen geest in zijn binnenste formeert*
- De ziel wordt door God goed geschapen, maar:
 - God onthoudt die ziel Zijn beeld
 - God rekent die ziel meteen de erfschuld toe

Van de schepping (Mensen) (11)

Huiswerkvraag les 4

1. Waarom is Eva niet op dezelfde wijze geschapen als Adam?

Van de schepping (samenvattend) (1)

- Geschapen mens geplaatst in aards paradijs
 - Ook genoemd: *hof van Eden*
 - *Gen. 2:15: en zette hem in den hof van Eden ...*
- De mens kreeg reeds toen een taak
 - *Gen. 2:15: ... om dien te bouwen en dien te bewaren.*
 - Na de val de vloek aan toegevoegd (zie Hfd.10.1)
 - *Gen. 3:16-19: ... zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens ...*
- Wat is de betekenis van Gen. 2:3? (v/a 21)
 - *En God heeft den zevenden dag gezegend en dien geheiligd; omdat Hij op denzelfen gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had om te volmaken.*
 - Geen vermoeidheid bij de Schepper (v/a 22)
 - *Jes. 40:28: Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt?*
 - De schepping was volkomen en volmaakt
 - Kantt. 3 op Gen. 2:2: Hij rustte, niet omdat Hij moede was van werken, maar omdat Hij opgehouden heeft enige nieuwe soorten van dingen te scheppen

Van de schepping (samenvattend) (2)

- Betekenis Gods rusten op de zevende dag:
 1. Schepping volkomen en volmaakt
 2. Zevende dag gezegend en geheiligd
- 1. Na 7^e dag heeft Gods *'geen nieuwe soorten van dingen'* meer geschapen
- Moderne wetenschap komt hier tegenop
 - Hoewel: ook in deze is er niets nieuws onder de zon, want reeds bij oudtestamentische heidense 'wetenschappers' zijn de wortels van deze ongelooftheorieën te vinden
 - Emanantisme = wereld is uitvloeisel van God Zelf
 - Evolutionisme = wereld vergoddelijkt steeds verder (pantheïsme)
 - Dualisme = wereld is produkt van elkaar vijandige machten (goed en kwaad)(Manicheen)
 - Materialistische leer = een stoffelijk element is oorsprong aller dingen
 - **Materialistische theorie meeste invloed**
 - Oorsprong bij Perzen, Babyloniers, Egyptenaren
 - Jonische school in Griekenland (stoffelijk element is oorsprong van alle leven)

Van de schepping (samenvattend) (3)

- Materialistische theorie oorsprong evolutietheorie
- Ontkent Schepper en schepping
 - Verscheidenheid van soorten in de planten- en dierenwereld in miljoenen jaren ontwikkeld uit een oerbegin
- Ontwikkeling hogere levensvormen vanuit lagere
 - Door toevallige mutaties (veranderingen binnen een soort)
 - Door natuurlijke selectie (de sterkste of die zich het best aanpast aan omstandigheden overleeft)
- Evolutietheorie verplichte lesstof in het onderwijs
- Wordt voorgesteld als bewezen wetenschap
- Beroept zich op (bodem)vondsten die:
 - Aan zouden tonen dat aarde miljoenen jaren oud is
 - Er een doorgaande ontwikkeling van lagere levensvormen naar levensvormen is
 - Er voor Adam en Eva al mensen leefden

Van de schepping (samenvattend) (4)

- Evolutietheorie berust toch op gevonden bewijzen?
 - Wetenschappelijke feiten moeten we erkennen
 - Theorieën die daarop gebouwd worden toetsen aan Bijbel
- Er zijn geen bewijzen voor evolutietheorie
 - Theorie gebouwd op hypothesen (aannames)
 - Tussenvormen tussen een lagere en hogere levensvormen nooit aangetroffen
 - Houdt geen rekening met b.v.:
 - Toestand waarin de aarde geschapen is
 - Mogelijke invloed van b.v. zondvloed, vulkaanuitbarstingen, overstromingen (denk aan tsunami -geweld) enz.
 - Er zijn ook vondsten (opgravingen) gedaan die absoluut niet passen binnen evolutietheorie
- Evolutietheorie kan geen verklaring geven voor ontstaan van leven uit mechanische stofwisseling (Dogm. Dr Steenblok v/a 515)

Van de schepping (samenvattend) (5)

- **Zwakke punten evolutietheorie:**
 - Geen verklaring voor ontstaan leven uit materie
 - Tussenvormen in ontwikkeling nooit gevonden
 - De zogenaamde 'missing links'
- **Gebaseerd op ongelooflijk geloof in toeval**
- **Bepaalde ontwikkeling (evolutie) is een feit**
 - Door leefomstandigheden (temperatuur, voedselaanbod)
 - Zie verscheidenheid binnen de mensheid (uit enen bloede!)
 - Zie het 'bewijs' van Darwin (de 13 verschillende vinkensoorten op elk van de Galaposeilanden).
 - Pinguins die niet tegen bittere kou kunnen wat voor andere ondersoorten juist de gewenste biotoop is enz. enz. andere
 - Door menselijk ingrijpen
 - Mutaties van planten en dieren
- **Deze ontwikkeling (evolutie) vond en vindt altijd plaats binnen de geschapen soorten**

Van de schepping (samenvattend) (6)

- Evolutietheorie is een uiting van bittere vijandschap tegen de Schepper van hemel en aarde
- Pogingen schepping en evolutie te verenigen
 - A. Theïstische evolutie
 - God is de Oorsprong
 - Schepping in miljoenen jaren geëvolueerd
 - B. Intelligent Design
 - Aan dit kunstig 'bouwwerk' moet een doordacht plan ten grondslag liggen
- Positief: Verzet zich tegen Godloze evolutietheorie
- Negatief: Doet tekort aan Gods Almacht
 - 12 Art. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.
- Bezwaar: Zowel bij de theïstische evolutie als bij Intelligent Design wordt de Bijbelse leer omtrent de staat der rechtheid en de zondeval wordt weggeëvolueerd

Van de schepping (samenvattend) (7)

- Betekenis Gods rust op de zevende dag:

2. Zevende dag gezegend en geheiligd

- *Gen. 2:3: God heeft den zevenden dag gezegend en dien geheiligd*

A. Gezegend = verheven boven andere dagen

- Kantt. 4 op Gen 2:3: Dat is, God heeft hem verheven boven de andere dagen, en waardiger gemaakt dan dezelve. Vgl. het woord zegenen met Gen. 24:31.

B. Geheiligd = afgezonderd tot heilig gebruik

- Kantt. 4 op Gen. 2:3: De waardigheid is in het gebruik, hetwelk door het volgende woord heiligen te kennen gegeven wordt, betekende iets dat gemeen is, tot een heilig gebruik afzonderen.

– Ter besteding aan de godsdienst

- *H.C. v/a 103: inzonderheid op den sabbat, dat is op den rustdag, tot de gemeente Gods naarstiglijk kome*

- **Waaronder beoefening Christelijke barmhartigheid**

- *H.C. v/a 103: en den armen Christelijke handreiking te doen*

– Ook lichamelijke rust

- *Exo 23:12: opdat uw os en uw ezel ruste en dat de zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling adem sceppe.*

Van de schepping (samenvattend) (8)

- Sabbatsgebod reeds voor afkondiging Tien geboden
 - Ingeschapen in het geweten
 - *Exo.16:23: Dit is het dat de HEERE gesproken heeft: Morgen is de rust, de heilige sabbat des HEEREN*
 - Dit is een verwijzing naar Gen. 2:3. Toen nog niet door Mozes beschreven, maar desondanks geen onbekende klank voor het volk.
- **Conclusies:**
- Ritme van 6 werkdagen en een rustdag berust op de schepping in zes dagen = Scheppingsorde
- Hierin openbaart zich de wijsheid van de Schepper
- **Diepe betekenis van de sabbatsheiliging:**
 - H.C. v/a 103: dat ik al de dagen mijns levens van mijn boze werken ruste, den Heere door Zijn Geest in mij werken late, en alzo den eeuwigen sabbat in dit leven aanvange
 - **De wekelijkse rustdag voorbeeld eeuwige sabbat**
 - *Hebr. 4:9: Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.*
 - Kantt. 23: sabbatismos, dat is, een rust, namelijk boven de rust van het land Kanaän en van den zevenden dag, welke is de geestelijke en eeuwige rust

Van de schepping (samenvattend) (9)

- Gods rusten op 7^e dag van grote betekenis
 - Verheerlijking van Zijn eer als Schepper
 - *Rom. 11:36: Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.*
 - ‘uit Hem’
 - Kantt. 158: Namelijk als de eerste Oorzaak, Die alles naar Zijn wijzen raad schikt en ordineert
 - ‘door Hem’
 - Kantt. 158; Namelijk als Die alles wat den mens ter zaligheid nodig is, werkt, en hetgeen naar Zijn wijzen raad geordineerd is, krachtiglijk uitvoert.
 - ‘tot Hem’
 - Kantt. 159: Namelijk als tot het uiterste Einde, tot Wiens eer alles moet strekken en gebracht worden
 - ‘alle dingen’
 - Kantt. 160: Namelijk die niet alleen de schepping, onderhouding en regering aller schepselen, maar voornamelijk die de zaligmaking der mensen aangaan, waarvan hier inzonderheid gehandeld wordt

Van de schepping (samenvattend) (10)

- Rusten? God werkt toch tot nu toe?
 - Joh. 5:17: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook
- God heeft gerust van de werken van de schepping
 - Dit wil zeggen:
 - Er is geen voortgaande schepping (creatio continua)
 - Alle materie is gelijk geschapen ('in den beginne')
 - Ordening van de materie in 6 dagen
- Wat betekent dan: 'Mijn Vader werkt tot nu toe'?
 - God werkt niet meer in de weg van schepping (is volmaakt op de 7^e dag)
 - Hij werkt wel in de weg van onderhouding, medewerking en regering (is voorzienigheid)
 - Kantt. 12 op Joh. 5:17: Namelijk hoewel God gerust heeft van de werken der schepping, dat Hij evenwel nog werkt, ook op sabbatdagen, in het onderhouden en regeren van alle creaturen.
- Gods voorzienigheid aan de orde in Hfd. 7

- Doel van de schepping? (v/a 22)
- Gods eer en heerlijkheid
 - *Spr. 16:4: De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil,*
 - Kantt. 10: Dat is, om Zijner eer wil; te weten, opdat in al Zijn werken klaarlijk schijnen zou Zijn wijsheid, macht, goedheid, rechtvaardigheid en al Zijn andere Goddelijke eigenschappen
 - In de verwerping
 - *Rom. 9:22; En of God, willende Zijn toorn bewijzen en Zijn macht bekendmaken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft 61de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;*
 - Verkiezing en herschepping van de uitverkorenen
 - *Rom 9:23: En opdat Hij zou bekendmaken den rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid*
- Een ernstige roepstem!
 - *Pred. 12:1: En gedenk aan ²uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap,*
 - Hij schiep 't heelal, Zijn Naam ter eer.
 - Looft, looft dan aller heren HEER' (Ps. 134:3)

Huiswerkvraag les 5

1. Waarom moeten we de theïstische evolutie (die een Schepper en een schepping erkent) toch afwijzen?